

Jaarverslag 2007

Sectie Parasitologie - SKML

Verklaring van gebruikte afkortingen:

<i>SKML:</i>	<i>Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Laboratoriumdiagnostiek</i>
<i>PAR-sectie:</i>	<i>Sectie parasitologie van SKML</i>
<i>AB-SKML:</i>	<i>Algemeen Bestuur SKML</i>
<i>CFB:</i>	<i>Centraal Facilitair Bureau van het SKML te Nijmegen</i>
<i>NVP:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Parasitologie</i>
<i>SPLD:</i>	<i>Stichting Parasitologische Laboratorium Diagnostiek</i>
<i>NVKC:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie</i>
<i>NVMM:</i>	<i>Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie</i>
<i>SKMM:</i>	<i>Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Microbiologie</i>

Introductie

De PAR-sectie van de SKML heeft ten doel het bevorderen van de kwaliteit van laboratoriumdiagnostiek op het gebied van de medische parasitologie, inclusief de interpretatie van de waarnemingen en de daaruit voortvloeiende klinische adviezen. Gelijk aan eerdere jaren was de PAR-sectie in 2007 inhoudelijk verantwoordelijk voor één rondzending (bloed/darm parasieten), bestaande uit 4 rondes van elk 4 monsters, te weten 2 bloed en 2 feces. Bijbehorende deelnemersadministratie, correspondentie van en naar deelnemers, en facturering worden uitgevoerd door het CFB.

Bij aanvang 2007 was het totaal aantal geregistreerde deelnemers 97 (96 in 2006): 82 hadden zich ingeschreven voor het volledige SKML parasitologieprogramma (83 in 2006). Daarnaast participeerden nog 11 slechts in het bloedpakket (9 in 2006) en 4 (onveranderd) uitsluitend in het fecespakket. De daling in het aantal deelnemende laboratoria (109 in 2001) lijkt zich nu wel te stabiliseren. Wat betreft rapportage stuurden 92 deelnemers een beoordeling in, 15 alleen bij de bloedpreparaten, 5 alleen bij de fecesmonsters en 72 over zowel bloed als feces. Omdat niet alle deelnemers daadwerkelijk bij iedere ronde een antwoord insturen, kunnen de cijfers van het aantal antwoorden iets fluctueren. De exacte getallen worden per ronde in het evaluatierapport weergegeven. Een samenvatting over het gehele jaar staat in dit jaarverslag.

De samenstelling van het bestuur van de PAR-sectie was in 2007:

- Dr. L. van Lieshout (Leiden), lid namens NVP, voorzitter, lid AB-SKML, referent
- Dr. P.J.A. Beckers (Nijmegen), lid namens NVP, secretaris, rondzendingencoördinator
- Drs. T. Kortbeek (Bilthoven), lid namens NVP, referent
- Dr. B. Mulder (Enschede), lid namens NVMM, referent
- Dr. J.J.C.M. van de Leur (Zwolle) lid namens NVKC

Adviserende leden:

- Dr. C. Janse (Leiden), uitvoerend penningmeester
- Dr. Th. Mank (Haarlem), referent
- Ing. T. Derks (Enschede), referent

Het lidmaatschap van de sectiebestuursleden Titia Kortbeek en Lisette van Lieshout is op voordracht van het NVP bestuur met nog eens 3 jaar verlengd. Aangezien herbenoeming volgens het sectiereglement slechts éénmaal kan plaatsvinden, blijft er een sterke behoefte aan nieuwe bestuursleden met een actief werkterrein binnen de medische parasitologische laboratoriumdiagnostiek in Nederland. Per 2007 is Lisette van Lieshout geen lid meer van het bestuur van de NVP. Deze functie is overgenomen voor Pieter Beckers, die hiermee de SKML belangen binnen het NVP bestuur behartigt.

Het sectiebestuur kwam in 2007 vier maal bijeen om zowel aspecten van de organisatie te bespreken als inhoudelijke onderdelen van de rondzendingen.

Het samenstellen van de cases verliep in 2007 zoals in voorafgaande jaren. Hoewel de aanvoer van geschikt materiaal steeds een belangrijk punt van aandacht blijft, had de sectie dit jaar nog voldoende keus om geschikte cases te selecteren. Gezien de sterk dalende trend van het aantal malaria infecties in Nederland, verwacht de sectie wel dat het de komende jaren steeds moeilijker zal worden om geschikte bloedmonsters te vinden.

Resultaten van de rondzendingen in 2007

Details per monster

Rondenr	Monsternr	Parasieten	Gem score/ max score	Aantal max scores / aantal inzenders
86 2007-1	A 342	geen parasieten gevonden	1,88 / 2	77 / 82 94%
	B 343	<i>P. falciparum</i> gametocyten	vervallen	22 / 82 27%
	C 344	<i>Opistorchis</i> species	vervallen	30 / 75 40%
	D 345	<i>Isospora belli</i>	1,73 / 2	65 / 75 87%
87 2007-2	A 346	<i>P. falciparum</i>	2,73 / 3	65 / 85 76%
	B 347	<i>P. falciparum</i>	2,72 / 3	64 / 86 74%
	C 348	<i>E. histolytica/dispar</i> en <i>H. nana</i>	3,20 / 4	50 / 76 66%
	D 349	<i>B. hominis</i> , <i>I. bütschlii</i> , <i>C. mesnili</i>	1,47 / 3	14 / 74 19%
88 2007-3	A 350	<i>P. falciparum</i>	1,98 / 3	54 / 86 63%
	B 351	<i>P. falciparum</i>	2,59 / 3	70 / 86 81%
	C 352	<i>B. hominis</i> , <i>E. coli</i>	1,89 / 2	68 / 75 91%
	D 353	<i>E. histolytica/dispar</i>	1,53 / 2	57 / 75 76%
89 2007-4	A 354	<i>P. falciparum</i>	2,93 / 3	80 / 86 93%
	B 355	<i>P. falciparum</i>	2,77 / 3	74 / 86 86%
	C 356	<i>E. histolytica/dispar</i>	1,77 / 2	67 / 77 87%
	D 357	<i>T. trichiura</i> , <i>A. lumbricoides</i>	3,95 / 4	76 / 77 99%

In deze tabel is de gemiddelde score ten opzichte van de maximaal te behalen score weergegeven. Als indicatie voor de moeilijkheidsgraad per monster is het aantal deelnemers vermeld dat de maximale score behaalde. In de gemiddelde scoreberekening zijn alleen meegenomen de deelnemers die voor het betreffende monster een resultaat hebben ingezonden. De resultaten van monster B343 en C344 uit ronde 2007-1 werden buiten beschouwing gelaten omdat de meerderheid van de inzenders de enige aanwezige parasiet niet kon vinden of niet herkende.

Opvallende resultaten:

- in het enige monster met "bekende" wormeieren (D357) werden beide eieren door alle deelnemers gezien, door één deelnemer fout gerapporteerd
- in het enige monster (C344) met eieren van een uitheemse worm (*Opistorchis*) werd het ei door slechts 32 deelnemers gezien en benoemd; mogelijk waren er niet voldoende eieren aanwezig in dit monster
- de score voor de apathogene darmprotozoa in monster D349 bleef ver achter bij de gemiddelde score van alle pathogene darmprotozoa in alle andere monsters; waarschijnlijk was het gelijktijdig voorkomen van 3 verschillende organismen daar debet aan
- de score voor de malariapreparaten was zeer goed met hoge gemiddelde score en veel maximaal scorende deelnemers

Details per ronde

Van de 92 rapporterende deelnemers beoordelen er 72 alle monsters, 15 alleen de bloedpreparaten en 5 alleen de fecesmonsters

Aantal deelnemers met maximale scores per ronde, gesplitst naar type deelnemer								
Rondennummer \ Type deelnemer	2007-1		2007-2		2007-3		2007-4	
Totaal pakket	58/70	82,9%	10/71	14,1%	31/72	43,1%	55/72	76,4%
Alleen bloedmonsters	11/12	91,7%	11/15	73,3%	7/14	50,0%	13/14	92,9%
Alleen fecesmonsters	3/4	75,0%	1/5	20,0%	3/5	60,0%	4/5	80,0%
Totaal	72/86	83,7%	22/91	24,2%	41/91	45,1%	72/91	79,1%

De rondes 2007-1 en 2007-4 geven zeer hoge percentages maximaal scorende inzenders: 83,7% en 79,1%; dat is hoog in vergelijking met de voorafgaande jaren. Voor ronde 2007-2 bepaalt het boven beschreven matige resultaat van monster D349 het lage aantal maximale scores van de hele ronde. Ook dit jaar zijn de resultaten van de inzenders die alleen de bloedpreparaten beoordelen gemiddeld beter dan die van de overige deelnemers. In fecesmonsters is de kans om een of meerdere parasieten te missen groter dan in de bloedmonsters waar menginfecties nog niet zijn voorgekomen.

Totaal overzicht : voldoende en goede scores

	Score voldoende (≥ 6)		Score goed (≥ 8)	
	Bloed	Faeces	Bloed	Faeces
1999	97/107 = 90,7 %	75/103 = 72,8 %	55/107 = 51,4 %	50/103 = 48,5 %
2000	97/102 = 95,1 %	82/98 = 83,7 %	60/102 = 58,8 %	54/98 = 55,1 %
2001	90/101 = 89,1 %	67/95 = 70,5 %	54/101 = 53,5 %	19/95 = 20,0 %
2002	93/93 = 100 %	76/90 = 84,4 %	70/93 = 75,3 %	32/90 = 35,6 %
2003	77/90 = 85,6 %	61/82 = 74,4 %	45/90 = 50,0 %	25/82 = 30,5 %
2004	79/90 = 87,8 %	77/84 = 91,7 %	49/90 = 54,4 %	69/84 = 82,1 %
2005	82/90 = 91,1%	77/85 = 90,6%	69/90 = 76,7%	66/85 = 77,6%
2006	87/90 = 96,6%	77/79 = 97,4%	69/90 = 76,7%	63/79 = 79,7%
2007	82/86 = 95,3%	72/77 = 93,5%	65/86 = 75,6%	54/77 = 70,1%

Als beoordeling is net als in voorgaande jaren gekozen voor het percentage behaalde punten van het totaal aantal in 2007 te behalen punten. Dit percentage is vervolgens uitgedrukt in de schaal van 1-10, waarbij wij als onvoldoende aanmerkten de deelnemers met < 6 en goed die met ≥ 8 . Alleen de deelnemers die aan 3 of 4 rondes meededen zijn betrokken in de analyse.

De belangrijkste constatering daarbij zijn:

- 1) het aantal onvoldoende scores bedraagt 4 van de 86 voor de bloedpreparaten en 5 van de 77 voor de fecesmonsters; dat is iets meer dan in 2006: respectievelijk 3 van de 90 en 2 van de 79
- 2) de uitzonderlijk hoge score van 2006 werd in 2007 dicht benaderd; alleen het percentage goede scores van de fecesmonsters viel duidelijk lager uit: 70,1% i.p.v. 79,7%
- 3) het aantal goed scorende inzenders is voor de bloedpreparaten met 75,6% nagenoeg gelijk aan dat van vorig jaar (76,6%)

Resumerend: aantallen deelnemers ingedeeld naar prestatieniveau

	totaalpakket		alleen bloedpreparaten		alleen faecesmonsters	
	aantal	score	aantal	score	aantal	score
goed	53	>30 pt	12	>15 pt	2	>14pt
voldoende	14	>22pt	2	>11pt	2	>11pt
onvoldoende	5	<23pt	-	<12pt	1	<12pt
gemiddeld		32,5pt		17,8pt		14,0pt

In deze tabel zijn de totaalscores van inzenders ingedeeld naar prestatieniveau met vermelding van de aantallen punten verbonden aan die niveaus

NB: 5 deelnemers aan het totaalpakket behaalden de maximale jaarscore van 39 punten. Dat is een groot compliment waard. Vorig jaar lukte het slechts één deelnemer alle punten te behalen. De 3 deelnemers die slechts één punt misliepen hebben natuurlijk ook een geweldige prestatie geleverd.

Verdiepingsvragen

De digitalisering van de rondzending heeft geen negatief effect gehad op deelname aan de verdiepingenquêtes. In de loop van 2007 is de deelname stabiel gebleven rond de 45 respondenten. De verdiepingvragen zijn vooral bedoeld als stof, om binnen de teams te bespreken. Alle aspecten rond de diagnostiek komen aan de orde, zowel de labtechnische als de theoretische en klinische. De combinatie van open vragen en meerkeuze vragen geeft mogelijkheden om redeneringen achter de keuzes te verduidelijken.

Suggesties voor aanpassingen en verbeteringen in het systeem zijn altijd welkom.

Aanbeveling

Onze aanbeveling is om de analist van dienst het materiaal te laten bestuderen en, na een controle van de eindverantwoordelijke of inhoudelijk specialist, de uitslag op te sturen zoals dat ook met een normaal patiëntenmonster zou gebeuren. Dat geeft een meer realistisch beeld van de kwaliteit, dan dat iedereen het materiaal bekijkt en er vervolgens een consensus antwoord wordt afgegeven. Na versturen van de uitslag kunnen alle belangstellende analisten het materiaal bekijken en daarover discussiëren. De geplaatste foto's op de website kunnen dienen ter ondersteuning van deze bespreking.

Educatieve activiteiten van de sectie

Ook in 2007 heeft de sectie zich actief ingezet op het gebied van educatie van en voorlichting aan de deelnemers, zowel wat betreft de SKML-rondzendingen als de medische parasitologie in het algemeen. Deze activiteiten gebeurden steeds in nauw overleg met het NVP/SPLD bestuur.

Alle documentatie aangaande de kwaliteitsrondzendingen werd zoals gebruikelijk geplaatst op de website van de NVP (www.parasitologie.nl) op een locatie besloten voor SKML-deelnemers. Verder

bood de website actuele informatie over bijeenkomsten en cursussen, en informatie over nieuwe ontwikkelingen en publicaties op het gebied van de medische parasitologie in Nederland.

Op 15 februari 2007 heeft de PAR-sectie voor de eerst keer een deelnemersmiddag georganiseerd gericht op zowel SKML deelnemers met een microbiologische als met een klinisch-chemische achtergrond. Ruim 100 deelnemers hadden zich hiervoor ingeschreven. Een uitgebreider verslag van deze bijeenkomst, inclusief de presentaties, is terug te vinden op de website www.parasitologie.nl Het is de bedoeling deze bijeenkomst jaarlijks te herhalen. Naast een inhoudelijke bespreking van de rondzending van het voorafgaande jaar, zullen hierbij enkele deelonderwerpen verder worden uitgediept.

Ook in 2007 is de PAR-sectie SKML betrokken geweest bij de organisatie van een parasitologische sessie binnen de wetenschappelijke voorjaarsvergadering van de NVMM. Het onderwerp voor 2007 betrof ontwikkelingen in de sneldiagnostiek van parasitaire infecties.

In mei 2007 heeft Truus Derks namens de PAR-sectie deelgenomen aan de UK-NEQAS studiedag parasitologie. Een verslag hierover is terug te lezen op <http://www.parasitologie.nl/index.php?id=20>

Overige bestuurlijke activiteiten van de sectie

Financiën

Ook dit jaar heeft de sectie Chris Jansen bereid gevonden als uitvoerend penningmeester namens de sectie op te treden. Dit betekent dat hij de contacten onderhoudt met het CFB aangaande de financiën van de sectie, de jaarlijkse begroting opstelt en de sectie vertegenwoordigt in het SKML penningmeesteroverleg. Vanwege de kosten van de introductie van de automatisering (Q-base rapportage) moest de sectie in 2007 de prijs voor deelname opnieuw verhogen, en wel van € 540,- naar € 560,- (excl. BTW). Voor de begroting van 2008 werd besloten de prijs voor deelname gelijk te houden, hoewel de sectie nog steeds een negatief saldo heeft. Dit in verband met de gunstige financiële positie van de SKML in het geheel. Binnen de organisatie zal op korte termijn worden bezien hoe om te gaan met kleine secties zoals de PAR, waarbij het automatiseringsproces relatief sterk op de begroting drukt. De overige uitgaven van de PAR-sectie zijn al vele jaren stabiel. De doorberekening van de bureaunkosten CFB is in de begroting van 2008 voor het eerst dalende, hetgeen gunstig is voor de sectie. De zeer geslaagde deelnemersmiddag die in 2007 voor het eerst werd georganiseerd, werd eenmalig gesubsidieerd vanuit de SPLD. Deze deelnemersmiddag, die nu jaarlijks zal worden georganiseerd, is in de begroting van 2008 voor de sectie meegenomen.

Algemeen bestuur SKML

De voorzitter van de sectie is tevens bestuurslid van het AB-SKML, dat in 2007 vier maal bijeen is gekomen. Daarbij is, naast de gebruikelijke afstemming tussen de secties, de nodige aandacht besteed aan de gezamenlijke organisatie, het projectbeheer en de financiën. De kwetsbaarheid van het huidige automatiseringssysteem is ook wat de PAR-sectie betreft een steeds terugkomend discussiepunt.

Op het gebied van accreditatie van de organisatie moet helaas geconstateerd worden dat er weinig vorderingen zijn gemaakt en ook het afstemmen van de scoresystemen blijft voor 2008 op de agenda staan.

De voorzitter van de PAR-sectie is vanuit haar functie tevens bestuurslid van de SKMM. Het SKMM bestuur is in 2007 niet bij elkaar geweest.

Website NVP

De PAR-sectie maakt actief gebruik van de website van de NVP om de SKML deelnemers inhoudelijk te informeren, zowel over de rondzending als alle daaraan gerelateerde zaken zoals bijscholing en cursussen. Namens de PAR-sectie zit Lisette van Lieshout in de website commissie van de NVP. In 2007 is deze website grondig herzien waarbij het SKML onderdeel een duidelijker positie heeft gekregen. SKML deelnemers hebben per laboratorium nieuwe inloggegevens ontvangen waarmee ze toegang hebben tot alle documentatie van iedere rondzending. Bij iedere evaluatie worden foto's aangeleverd die nu tevens in een fotogalerie geplaatst staan. Aanvullende achtergrondinformatie is te vinden op afzonderlijk factsheets. Via een contactformulier kunnen SKML-deelnemers vragen stellen aan de vereniging.

Tenslotte

Ook in 2007 heeft de sectie een productief jaar gehad, waarbij naast het organiseren van de rondzending veel aandacht is uitgegaan naar bijscholing van de deelnemers. De variatie in patiëntenmateriaal van de rondzendingen blijft een voortdurend punt van zorg. Afgelopen jaar kon uitsluitend *Plasmodium falciparum* gebruikt worden voor alle 4 de rondes. De sectie waardeert de spontane medewerking van enkele enthousiaste deelnemers om materiaal van hun patiënten af te staan. Ook materialen met lage parasietendichtheden of materiaal met minder algemeen voorkomende parasieten ontvangen wij graag. Indien het materiaal geschikt is om opgenomen te worden in de rondzending, stellen wij hier een kleine attentie tegenover.

Namens de PAR-sectie
Pieter Beckers en Lisette van Lieshout
Nijmegen/Leiden, 14 juni 2008